

A Wikipedia összehasonlítása más lexikonokkal történelmi témákban

A *Wikipedia* (W) ma a legnagyobb méretű lexikon: 2007 őszén az angol változat elérte a 2 milliomodik cikket, miközben az összes 250 nyelven 10 millió-hoz értek, 75 ezer ember közreműködésének köszönhetően. A W színvonalát számos szakértő írása dicséri, de nincsenek kevesebben a kritikus hangok sem, köztük *Jacsó Péter* (2002-ben). Viszont elég kevés a konkrét összehasonlításra vállalkozó értékelés (kiemelhető *J. Giles*nek a *Nature*-ben 2005-ben, illetve *R. Rozenzweig*nek a *J. of American History* 2006-os évfolyamában megjelent írása).

A W-ben bárki közreműködhet, ehhez semmiféle képzés nem szükséges, és a szócikkek mögött nem áll ott a szerző neve. Az olvasó tehát nem kap fogódzót a szerzői tekintély dolgában. Mégis, a legtöbb értékelés megbízhatónak tartja a W-t, köztük a fent említett összevetések írói is. Giles 21 természettudományi cikket elemzett a W-ból és az *Encyclopedia Britannica*ból (EB). Úgy találta, hogy mindkettőben van négy nagyobb hiba, továbbá 162 (W) illetve 123 (EB) kisebb hiányosság. Rozenzweig 25 életrajzi cikket hasonlított össze a W, az *American National Biography Online* (ANBO) és az *Encarta* alapján. Summája: a W kevésbé részletező, mint az amerikai életrajzi lexikon, de bővebb az *Encarta*nál.

A mostani elemzés *történelmi témájú* cikkeket hasonlít össze a W, az EB (2002-es 15-ik kiadás: 32 kötetben közel 65 ezer cikk, míg az elektronikus változatban csaknem 120 ezer cikk), az ANBO (1999) és a *Dictionary of American History* (DAH, 2003-as 3. kiadás,) alapján. Amerikai szemmel így két tudományosan teljesen megbízható történettudományi forrásnak számító szintézist (életrajzi és történelmi lexikon), valamint a legelfogadottabb általános lexikont (annak nyomtatott és hálózati változatát) veszik az értékelés alapjául. Az *amerikai* történelmi témák megoszlása: helyek (2, egyik a

dél-dakotai Badlands fennsík), események (2, egyik a mexikói-amerikai háború), mozgalmak vagy jelenségek (3, egyik az 1840–50-es években létező kicsi politikai párt, a *Free Soil Party*), életrajzok (2, egyik *Willam Kidd*, a kalóz).

Az összehasonlítás során a cikkek hosszát, pontosságát, részletezettségét és hivatkozásait vetették össze. Tehát mennyiségi és minőségi paraméterek egyaránt megjelentek az összevetésben. A tanulmány részletesen leírja a kilenc téma megjelenését a négy (illetve a hálózati EB-vel voltaképpen öt) forrásban (szavak száma, illusztrációk, hiányok, tévedések stb.).

Az elemzés nyilván nem ad elégséges alapot valamiféle általánosítható értékelésre. Mindazonáltal megállapítható, hogy a W pontossága 80% körüli (ha a nem ellenőrizhető adatokat kizárjuk, akkor már 88%), míg a „vetélytársak” esetében ez a mutató 95% feletti. Eközben nyolc W-cikkben voltak pontatlanságok, és kettőben komolyabb hibák. Vagyis összességében a vizsgált területen a W kevésbé megbízható, mint a többi szintézis. A W-ben található néhány olyan idézet, amelynek nem adják meg forrását, továbbá idézés nélkül átvett szövegrészek is előfordulnak, ami felveti a plágium lehetőségét. Vagyis a minőségi szerkesztés és az ellenőrzés hiánya szembetűnő gyengeségekhez vezet. A cikkek megfogalmazása, stílusa meglehetősen egyenetlen.

A tanulmány mind a kilenc elemzett cikkhez megadja a források számszerűsített jellemzőit, ami jó mintát nyújt hasonló elemzések tervezéséhez.

/HOLMAN RECTOR, Lucy: Comparison of Wikipedia and other encyclopedias for accuracy, breadth, and depth in historical articles. = Reference Services Review, 36. köt. 9. sz. 2008. p. 7–22./

(Sonnevend Péter)